

Gierik 70, maart 2001

Theo H.A. Slachmuylders

ELK AAN ZIJN KANT

En zie hoe wij bleven, elk aan zijn kant,
tussen de regels van een gedicht. Dit
leven, een klapband, uit het veld gelicht.
Een wuivende hand, verloren, verdween

reeds die nacht dat ik dacht dat ik bleef. Ik
schreef en het rijmde. Schuilde even in
het voorportaal. Hilde. Ging heen. De tijd
sloeg een bres van herinnering. Geen les

bracht mij dicht bij een zomer. Tot rust
kwam langzaam het beeld en alweer ook de
tijd voor iemand om te gaan, liggen, als

de wind, de regen. Toegevoegd aan de
aarde, nam de tijd. Zie, hoe wij bleven,
tussen lijnen, regels, elk aan zijn kant.

Johan Clymans

Voor altijd geborgen

AFSCHEID

Waarom wil ik je steeds bezoeken
en naar voetstappen en mussen luisteren,
terwijl ik tussen cipressen je graf loop te zoeken
en dwalende gedachten beginnen te fluisteren

Waarom moet ik al die grafschriften lezen
en wat op kruisen en marmer staat bewenen,
zoals weduwen en wezen de namen fezelen
en nooit vergeten, wat voorgoed is verdwenen

Waarom moet ik nog veel aan je denken
en lijken herinneringen mij te overspoelen,
alsof de doden mij laten merken,
dat ik alleen je afwezigheid mag voelen

Toch kan ik bij jouw graf mijn verhaal vertellen,
terwijl ik onkruid uittrek en jij luistert naar mijn leed,
en nadien weer rustig inslaapt, meisje, en weet,
dat ik je spoedig zal vergezellen.

HET PARK

Onder lantaarns,
beginnen schaduwen te sluipen
Zwanen zwemmen stil
naar huis, verloren eiland

In het park bewegen bomen,
nog even en ze slapen,
zoals roerloosheid tussen priëlen
wacht op dageraad

Uilen kraken door gebladerte,
glijden en scheren door het duister
Fonteinën worden stil,
spiegels beschilderd met gouden vissen

Ik zie je op de bodem tussen algen en kikkers,
als een zoekgeraakte zeemeermin
'Waarom lach je niet?'- 'Lach!'
Zoals het blijë hart van de liefdesboom

Ik ruik de geur van lente
tussen citroënbomen en magnolia's
Ik hoor duiven kirren
achter standbeelden, geheime liefde

Het lied van de merel is niet meer,
ik moet nu gaan,
maar iets houdt mij tegen, blijf nog even,
misschien voor altijd, weet ik nog niet.

Bert Deben

Kind

I.

Levenswaarde - zei je
en je toonde mij de deuren die gesloten moesten zijn
de ramen die tot duizend maal gezeemd
geen sporen tonen van verdriet
geen traan

je toonde mij jouw buitenkant
en hoe zij die niet jouw wereld zijn
dronken dwaalden van genot
verloren voor de waarden van het nest

jouw zekerheid van vele grijze dagen
je zei dat al wat schoon is blinken moest
en opende de ramen van vele malen maandag
van vele dagen gans de week
en nergens zou het einde zijn

tot zelfs de dood verzwegen je
en dat jouw waarheid niet de waarheid was
de dagen niet steeds dagen
en al jouw antwoorden op vragen

en U
want laat ik ju nog éénmaal U zijn
U hebt mij zacht bedrogen
beschermend als U was
(ook dat heb ik gedoogd)

maar laat ik U vergeven
om onthouding van de pijn en om het schaamtevol ontwijken
en laat het leven dat U leiden moest het juiste lijken
tot alles vergaat
en U mij eindelijk verlaat
als voltooid verleden tijd

en diep in mij
heerst nu alleen nog eenzaamheid.

II.

En laat ik dan uw kind zijn
dat badend in een schuldgevoel het leven schonk
aan duizenden gedichten
en dankbaar voor de eenzaamheid
het eigen leed verlichtte
door te hunkeren naar dood

en laat jouw wereld
ja, ik zeg weer jouw
jouw wereld niet de mijne zijn
toch droeg ik mee de wonden
de tekens van de drang
naar nooit niet goed genoeg
de diepgesneden kerven
de schreven van wat heet geluk

geluk - zeg ik
en lach een kreet van pijnen weg
ik grijp het mes dat pen heet nu
en snij opnieuw een wonde
ik voel in mij het scheuren

of ben ik voor de wereld blind
en meer nog dan jouw zwak ontkennen
op hol geslagen, afgesloten, uitgestoten
en ben ik niet in al mijn schrijven
op zoek naar nergens rustig zijn
naar nergens nog genot

en staar ik enkel achter mij
terwijl voor mij het leven staat
als grote hel te warm te zijn

en heb ik mij dan net als jij
te veel beklaagd en nooit bemind
ik kijk verbaasd doorheen mijn blad
en zie daar dat ik niet besta
tenzij te veel als enkel maar

jouw kind.

Deen Engels

Wantrouw je verstand

AARDIG

afrikaanse bootrivier je bent
in je soort voor velen onbekend
toch ben jij zo aardig en onvals
zelfs het zien van krokodillen went.

altijd blijk je onweerstaanbaar als
weg voor mij door 't grote continent
waar ik sterf als ik door 't oerwoud wals
ondanks voorraad tropenhelm en tent.

ONVAST

de wind beroert mijn wang
ik denk dat jij me kust
het maakt me blij en bang.

de wind verschijnt en gaat
zoals ook jij soms doet
die kust en mij verlaat.

ik ben me wel bewust
hoe blind de min maar goed
dat ik nog niet berust.

THEE

toen ik bij haar binnenkwam
zei ze bij mijn jas uitdoen:
wantrouw je verstand
dat in staat is dodelijke
wapens uit te vinden
harmonie is moeilijk
te bereiken als je enkel
quizen volgt op de teevee
maak muziek ik heb hier
instrumenten liggen
dat bevordert dat je geest
doordringt tot het wezen
van de dingen toen ze
dat gezegd had kreeg ik thee.

eigenlijk vond ik haar
toespraak gek alsof die
uitgesproken werd door een
of andere diepzeevis
tot mezelf gekomen echter
pakte ik de citer.

Germain Droogenbroodt

Gesprek met de overkant - hommage aan Hans Faverey

DE SPIN

In het donkerste van de avond
zit een spin

de schaduwen zwijgen

in de as
blaast af en toe de wind

een zeldzame vlam
geeft even licht en sterft

zoals de vlieg, leeggezogen
in het donkerste van de avond.

DAGERAAD. Gebroken stilte.
Nevelslierten. Fragmenten
van de droom.

Op de pijnbomen
de sporen.

Dageraad. De gebroken stilte
van de nacht.

ALSOF ANDERS dan afbraak
dit zwijgen is

dat zich voortzet als maden
in reeds wormstekig hout.

Godverlaten het uur
verneembaar alleen de komst

van de vreemdeling
de slepende stap.

KAALSLAG

Weiden van distel
en steen

Gegomd groen
in het oog. Gestolde tijd

Drijfzand. In het oor
het slijpen, de zandsteen.

Dood, ontdoe mij van uw angel.

Karel Sergen

Ik wil dit noodlied zingen

NOODLIED

zal ik naar je gaan, nu,
en je langzaam vervoeren

je doen vergeten hoe tijd
in buik haar sporen trok

en groefde in je aangezicht.
je lieve lichaam helen dat zoveel

flinke, laffe mannen kende
die mochten wildgaan in je, zoet.

ik zal. ik wil dit noodlied zingen.
als triomf. ik wil de leegte slaan.

je recht doen staan.
ik zal dit tragisch mooie leven

puren.

HET VLINDERBED

het gezicht had een stem gekregen,
een naam, een lichaam tenslotte.

het had een huis, familieleden, een tuin.
toen lag het tastbaar naast mij,
op groener gras, of binnen een vlinderbed.

hoe is dit ingebrand en waar.
wij vechten oorlog uit
en noemen het lief, vrede.

WARME VROUWEN

vrouwen wonen in warme huizen
met ramen voor mannen
om door te kijken.
het licht dat zij verspreiden.

ze hebben ook een deur met slot,
ze sleutelen heel gaarne.
het is het grote spel:
wie buiten en wie binnen.

daar willen
wild en mild
de zinnen.

STROWEIDE

een muur die brokkelt op madeliefjes
en wat gras. ook zij ligt er, wit en grijs
als haar laatste haren.

ze wilde lichte stipjes zijn.
as vermengd tussen onbekenden.
last vermeden voor bekenden.

ik zoek haar tussen wind en regen.
als de zon komt schittert
zij mijn ogen vol.

Reine Wellens

Reizen op leven en dood

CATHARSIS VOOR DE TOERIST

Wij bereisden het land van noord naar zuid,
langs de geografische breuk tussen oost en west
waar de wateren samenvloeien. Aldus de gids.
Interessant. We hingen wat rond aan de voet van de

Hoogten, bij de heetwaterbronnen, de archeologische
sites. Het meer, harpvormig, danst als een odalische
tussen de groene heuvels. De stadjes dragen hier
vertrouwde namen maar de stenen dreigen.

De rivier volgend, zien we hoe zijn westelijk
water dadels en druiven voedt, en dromen,
soms kwade, met zweet en bloed en tranen
bevochten op de woestijn. Hier en daar tenten van

nomaden. Masada. Geen brug meer naar de overkant.
Ieder verblijf bedreigd. Water ons oudste begin,
een dode zee de monding. Wij reizen op
leven en dood. Rotsholten bewaren de verhalen.

VERPLAATST PERSOON

'A cold coming we had of it' T.S. Eliot

Dit heimwee blijft nu wel voorgoed,
naar een landschap onderweg gemist
waarvoor je juist gekomen was
over de geisers van ijsland,

de gebroken glasvlakten van de poolzee.
Na dagen wachten in een onwennige ankerplaats
de zon zien rijzen over de grote oceaan,
belanden in narita, het veld der vleugelen,

en een stad zo onheimelijk als de gebeeldhouwde
tempelwachters hier, dieren en demonen.
Op deze vreemde eilanden rondreizen

zonder te vinden achter de laatste heuvel
een boomgaard rond een klein erf, en over
het rijstveld, de moederlijke lage herfstmaan.

LANDSCHAP, HIROSHIGE.

Welk seizoen mag dit zijn?
Is dit niet de lentemaan,
bleek rijzend in glanzende lucht?
En achter de bergen, klanken nog
van een koninklijke zon.
Hoe glad de wateren van het meer
waar licht en vertraagd wuiven
de rijzen van de waterwilg.
Bescheiden aanwezig op de oever

hebben de vissers hun net geworpen
en wachten hurkend tot de nacht
het water met de aarde versmelten zal
in blauw, tot enkel nog de bries
hen vinden zal.

GEBATIKTE TUIN, KYOTO.

Bloemen en sterren
langs de melkweg
weerspiegeld in elkaar.

Tussen waterlelies
in de vijver, rimpelend,
even, de maan, en stenen,
en drijvende wolken.

Aan de poort
buigt het gras
in de wind.

AANKOMST IN VENETIË

Jong riet staat te rillen
in de bries van de lagune.
Zerpe geuren waaien aan.

Wij naderen Venetië.
Van zo ver lijkt het
een fata morgana

of de broze ets van een
schip, langzaam zinkend
met de avondzon.

PALMZONDAG IN ASSISI

Een lucht van louter blauw en goud
en kersebloesem wijd open
op takken nog zwart van winter.

In de olijfgaarden langs de helling
vers snoeisel in het gras
tussen bernagie en narcissen.

Cimabue. Alsof ik hier al eerder was.

CORDOBA, AUGUSTUS.

Ik ben hier eerder nog geweest
en dwaal nu rond als in een droom.
De brede bedding van een droge stroom
het nauwelijkse ruisen. Patio's als fonteinen

borrelend van licht. Jasmijnen bij de stadswal.
De tuinen geven hun geheim niet prijs.
De maan zoekt, net als ik op deze reis,
vergeefs de weg naar Teruel of naar Aranjuez.

Vanavond drink ik rode wijn en praat
met mensen op een vol terras.
Achthonderd zuilen zwijgen, de moskee is leeg.
Alsof ik hier al eerder was.

LES ALYSCAMPS, ALLÉE DES TOMBEAUX.

Zomer te Arles. Mijn zonen rennen langs
de laan antieke tomben, ver voor mij uit,
onder de dans van populierenblaren.

Met vlekken zon en schaduw op de huid
lijken ze, plots getekend door een vreemde
ziekte, vertraagd en schimmig te verdwijnen

in een wit verschiet. Hevig beslaat hun broze
geweld mijn netvlies. Klopt het roekeloos
ruisen van hun bloed mij in de keel.

Ze weten niet, en zo doorschijnend
licht hun iris, als septemberzon
die spelt de nerven in het vege blad.

Zomer te Arles. Het godvergeten fluiten
van de vogels. En nauwelijks te tillen, niet te dragen,
de stenen zekerheid, de sarcofagen.